

יבוא, יצוא ומה שביניהם סקירות וחידושים בענייני חוק ומשפט

עו"ד גיל נדל, ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים

יסודות הפיקוח על יצוא בטחוני: שלב רישיון היצוא - חלק ראשון עו"ד גיל נדל, עו"ד אור כהן-ששון

בסוף שנת 2007 נכנס לתוקפו חוק הפיקוח על יצוא בטחוני, התשס"ז - 2007 ["החוק"]. החוק, התקנות והצווים שהותקנו מכוחו, מחליפים את חקיקת המשנה שהייתה קיימת עד לכניסתו לתוקף, והם מסדירים בחקיקה ראשית את הפיקוח על יצוא מישראל של ציוד בטחוני, ידע בטחוני, ושירותים בטחוניים. מטרת החוק הינה הסדרת הפיקוח על יצוא בטחוני מטעמי בטחון לאומי, מדיניות חוץ, התחייבויות בינלאומיות ושמירה על אינטרסים חיוניים אחרים של מדינת ישראל.

במאמרנו הקודמים (ראו קישורים למטה) הבהרנו כי יצואן בטחוני המבקש לשווק את מוצריו יזדקק לרישיון שיווק בטרם יוכל לשווק מוצריו ואף בטרם יוכל לבצע הליכים מקדימים לשיווק (למשל הצעת הטובין או ניהול מו"מ). כמו כן, הסברנו כי רישיון השיווק הוא תנאי מקדים הכרחי ליצואן הבטחוני, שהרי ללא רישיון שיווק תקף - אין באפשרותו לקבל רישיון יצוא עבור הטובין ו/או הידע.

במאמר זה נסקור את שלב הבקשה לקבלת רישיון יצוא עבור היצואן הבטחוני.

מהו רישיון יצוא?

החוק מגדיר בסעיף 2 "יצוא בטחוני" כל אחד מאלה:

- i. יצוא של ציוד ביטחוני.
- ii. העברת ידע ביטחוני.
- iii. מתן שירות ביטחוני.

החוק מטיל חובה על יצואן בטחוני לקבל רישיון יצוא מאגף הפיקוח על היצוא הבטחוני ("אפ"י") לצורך עיסוק ביצוא בטחוני של ציוד, ידע או שירות. חשוב להבין כי רישיון היצוא הינו רישיון בנוסף לכל רישיון אחר הנדרש על פי הדין, ולא במקומו; לכן, רישיון יצוא לא פוטר את היצואן מהחזקה ברישיון שיווק תקף. למעשה, רישיון יצוא לא יינתן אם ליצוא אין רישיון שיווק תקף.

החובה לקבל רישיון יצוא חלה על אדם או חברה המבקשים לייצא ציוד או ידע בטחוני, כמו גם על עסקאות ייעוץ ותיווך של ציוד או ידע כאמור. קבלת הרישיון חייבת להיעשות לפני ביצוע היצוא.

מהם הסוגים השונים של רישיונות יצוא?

קיימים שני סוגים של רישיונות יצוא: האחד הינו רישיון ליצוא ציוד, והשני הוא רישיון ליצוא ידע. רישיון ליצוא ציוד כולל גם אישור לייצא את הוראות ההפעלה והשימוש של הציוד עבורו ניתן הרישיון (לעניין זה ישנן מגבלות כאשר מדובר בציוד, תכנה וטכנולוגיות טילים [Missile Technology Control Regime – MTCR]). רישיון לייצא ידע כולל הדרכות וייעוץ בעניינים ביטחוניים וכן ידע בעניין ייצור ציוד בטחוני. נקודה שיש להדגיש בנושא זה היא כי על אף שהרישיון ליצוא ציוד כולל בתוכו גם יצוא של הוראות ההפעלה והשימוש במכשיר, הוא אין מהווה רישיון יצוא להדרכה על אותו ציוד, שכן פעולת ההדרכה מחייבת רישיון ליצוא ידע, שהינו כאמור רישיון נפרד, והיצואן (בהנחה שרוצה לבצע גם הדרכות בתחום) יצטרך במצב זה להגיש בקשה לשני סוגי הרישיונות.

איך מקבלים רישיון יצוא?

כפי שהוסבר, תנאי מקדים לקבלת רישיון יצוא הוא החזקה ברישיון שיווק בטחוני תקף הכולל את היצואן, את הטובין עבורם מתבקש רישיון היצוא ואת מדינת היעד. בהערת אגב יצוין כי במקרים מסוימים נדרש כי גם הגורם הרוכש את הטובין יהא מצוין ברישיון.

על מנת לקבל רישיון יצוא בטחוני, היצואן נדרש לפנות לאפ"י ולצרף את מסמכי הבקשה הרלוונטיים. הבקשה תוגש בסמוך למועד בו נחתם חוזה בין היצואן ובין הלקוח, ולפני ביצוע העסקה. במידה ומדובר בהזמנה הכוללת מספר משלוחים, יש לפנות לפני ביצוע המשלוח הראשון.

טופס הבקשה כולל פרטים שונים: פרטים אישיים, סיווג בטחוני, תיאור הטובין, כמות, ערך כספי, לוי"ז אספקה, ועוד. כמו כן, על היצואן להגיש הצהרה בעניין תמלוגים ביחס לטובין המיוצאים על ידו. מבלי להיכנס לעובי הקורה, נציין כי במקרים מסוימים יידרש צירוף מסמכים נוספים לבקשה (כך למשל במקרה של יצוא במסגרת TSWG [מסגרת שיתוף פעולה של ארה"ב-ישראל בתחום הבטחוני], לוחמה בטרור, אבטחה, לוחמה זעירה, יצוא המשך (Re-export), MTCR [תוכנה וטכנולוגיות טילים] ועוד).

האם קיומו של רישיון שיווק תקף מצביע על כך שניתן רישיון יצוא?

חשוב לציין כי החזקה ברישיון שיווק תקף לא מחייבת את אפ"י ליתן גם רישיון יצוא עבור הטובין; הסמכות ושיקול הדעת למתן רישיון היצוא נתון לאפ"י, בלי קשר להחלטתה לגבי רישיון השיווק.

הואיל וההחלטה בעניין רישיון היצוא ניתנת על ידי אפ"י ואינה תלויה ביצואן, ומאחר שהבקשה מוגשת לאחרי חתימת החוזה בין היצואן ללקוח, מומלץ להקדים תרופה למכה ולקבוע התניה בחוזה לפיה קיום החוזה / הוצאת הצידוד מהארץ מותנים בקבלת רישיון יצוא מאפ"י.

בחלק הבא של מאמר זה נמשיך לדון בסוגיות בעניין קבלת רישיון יצוא בטחוני וכן בסוגיות קשורות כמו דחיית הבקשה לרישיון יצוא, קבלת רישיון מוגבל וכיו"ב.

למאמרים קודמים פרי עטנו בנושא הפיקוח על היצוא הבטחוני, לחצו על הקישורים הבאים:

- [פיקוח על יצוא ציוד דו-שימושי](#);
- [יסודות הפיקוח על היצוא הביטחוני](#);
- [העיסוק באמצעי הצפנה](#) ;
- [יסודות הפיקוח על היצוא הבטחוני – שלב הרישום והרישוי](#) ;
- [יסודות הפיקוח על היצוא הבטחוני – שלב השיווק](#) ;

* * *

הסקירה לעיל הינה בבחינת תמצית. המידע הכלול בה נמסר למטרות אינפורמטיביות בלבד ואין במידע כדי להוות ייעוץ משפטי. לקבלת פרטים נוספים, אנא פנו לעו"ד גיל נדל - ראש תחום יבוא, יצוא וסחר בינלאומי במחלקת מיסים ותגמול בכירים. בדוא"ל Gill.Nadel@goldfarb.com ו/או בטלפון 03-6089979.